

GLASILO

„Slovenskega osrednjega čebelarskega društva za Kranjsko, Koroško in Primorsko“
s sedežem v Ljubljani ter „Slov. čebelarskega društva za Spodnje Štajersko“.

Urejuje FRANČIŠEK ROJINA.

Izhaja 5. dan vsakega mesca in se pošilja udom zastonj.

Leto XI.

V Ljubljani, meseca novembra 1908.

Štev. 11.

Mesečna opravila.

Spisuje Hinko Zirkelbach.

November.

V novembru čebelar nima v čebelnjaku drugega opravila, nego zatlačiti panji dobro z listjem ali mrvo, ko nastopi mraz. Zanašasti se ne sme, češ, saj še ni mraz. Letos je res krasna in gorka jesen, toda izpremeni se lahko hitro. Ob deževnem vremenu naj potegne burja, pade sneg, pozneje se zjasni, zmrzne in imamo občuten mraz. Takrat pa ne smemo ropotati v čebelnjaku in prekladati panjev. Ob mrazu so čebele skupaj stisnjene v zimskem grozdu. Pri ropotu čebele zašume, se razkropé narazen, toda združiti se ne morejo več v grozd, ker preje otrpnejo. Čebele so zelo občutljive proti mrazu. Pogledjmo n. pr. spomladi. Dokler sije solnce, veselo leté, kakor hitro se pa solnce skrrije za oblaki in potegne hladna sapica, je pred čebelnjakom vse polno otrplih čebel, dasi toplomer kaže še nekaj stopinj gorkote. Zato čebelarji le kmalu zapazite čebele in nikar se ne zanašajte, da bo še dolgo gorko.

Pred vsem je potrebno, da se porine v panj, kolikor ostaja še zadaj prostora, slamnata blazina, ali vreča, ali karkoli si bodi. To pa zato, da se čebele preje združijo v skupen grozd. Nekaj je vedno čebel, ki zaostanejo in sedé zadaj in zaradi mraza ne morejo k drugim. Letos je bila konec preteklega mesca nekaj dni mrzla burja. Čudno se mi je zdelo, da se na zadnjem praznem satu drži precej čebel. Prvi dan si mislim: „Sedaj, ko je

mrzlo, se bodo že preselile naprej k drugim.“ Ko drugi in tretji dan pogledam, so bile čebele še vedno na istem mestu in sicer brez živeža. Hitro porinem v vsak panj slamnato blazino. Ko drugi dan pogledam, ne dobim nobene čebele več. Iz tega sem se prepričal, da je bil temu vzrok mraz.

Ko nastopi mraz, in so čebele dobro zapažene ter imajo dovolj hrane, in je sploh vse urejeno za dobro prezimovanje, tedaj je lahko čebelar brez skrbi. Pred vsem naj se varuje, da ne bo v čebelnjaku ropotal, trdo zapiral duri ali s čim drugim vznemirjal čebel. Čebele potrebujejo mir in zopet mir, sicer je griža, ali je panj mrlič.

Rovke se kaj rade spravijo čez zimo v panj in motijo neobhodno potrebni mir. Zelo je priporočljivo, da čebelar pritrdi pred izletnico nalašč zato napravljen zapah, da rovka ne more v panj, čebele pa le lahko izletavajo, kadar je n. pr. južno vreme brez snega. Zapah lahko nadomestujejo tudi gosto nabiti žeblički pred izletnico. V čebelnjaku mora biti pa dobra mišnica.

Tudi senice si rade potolažijo svoje lačne želodce pred čebelnjakom. S kljunom tolčejo toliko časa na panj, da vznemirijo čebele, in kakor hitro se čebela prikaže na bradi, je po njej. Streljati ubogo žival je neusmiljeno. Ako jim nasipamo peške ali kaj drugega, pustile bodo čebelnjak v miru.

Pri prav lepem in gorkem vremenu se čebele praše. Tedaj mora čebelar paziti na čebele, ako ni kak panj brez matice. Najlaglje to spozna, ko vidi čebele nemirno letati po bradi, medtem ko so se drugod čebele že pospravile, in zvečer sliši v panju žalostno bučanje. Tu pa ni druge pomoči, nego združiti, in sicer, ako je dovolj gorko, v čebelnjaku, sicer pa v sobi. Brezmatične čebele so skoz celo zimo nemirne in vsled tega zbolé za grižo.

Pri hudem mrazu se postavijo tudi pred panji bavitare; pri dvostenastih panjih tega ni potrebno.

Kadar zapade sneg, nekateri priporočajo obsenčiti žrela, da solnce čebele ne izvabi vun, drugi so zopet nasprotnega mnenja. Po lastni izkušnji vem, da nobeno obsenčanje ne pomaga, kadar je zunaj dovolj toplo, in to občutijo čebele v panju. Ako je izletnica prosta, prileze kaka čebela in se kmalu vrne. Ako je pa izletnica priprta z zaklopnico, išče čebela toliko časa vhod, dokler ne otrpne. Na noben način pa ne sme biti izletnica zaprta z mrežo. Izletnico hočejo imeti čebele prosto. Nekje sem čital, da mora biti izletnica obsenčena z zaklopnico in priprta, da čebel ne izvabi solnce v sneg. Res naredim pri enem panju tako za poizkušnjo. Drugod je semintje prilezla kaka čebela, se vrnila takoj ali pa tudi odletela in padla v sneg. Pri tem panju je postal tak vrišč in šum, da bi se čebele zadušile, ko bi ne odprl hitro, in tedaj so se čebele kar vsule iz panj v sneg.

Ako še pripomnim, da se sneg odkida okrog čebelnjaka, sem menda povedal vse.

Nekatere napake čebelnih panjev.

Iv. Jurančič.

Zdaj v zimskem času si bo marsikateri čebelar in začetnik ali sam delal, ali dal izdelati čebelne panji, zato bi, mislim, bilo umestno, da navedem tukaj nekatere večje napake, ki sem jih na svojih potovanjih najpogosteje opazil. Dandanes imamo sicer po širni Spodnje Štajerski že veliko večino čebelnih stališč s panji premakljivega izdelka, ki se zdijo lajiku in navadnemu čebelarju, ki stvar le bolj površno pogleda, prav imenitni, vzorni, napredni, moderni; strokovnjak pa mnogokrat najde dovolj nedostatkov in nepravilnosti. Pa temu se ne čudimo. Ko si začetnik omisli nove panji, gre h kakemu bližnjemu čebelarju ter si jih tam ogleda. Zdaj gre k mizarju ali si ga vzame na dom ter mu naroči: „Take in take panji mi naredi, take sem tam videl!“ Ali so bili oni panji v vsem pravilni ali ne, potem kolikor si je tega zapomnil, kar je videl, za to se ne vpraša. Nadalje kolikor ga je še mizar razumel, ko sam ni čebelar, potem kolikor je še med delom pozabil, ali kot „manj važno“ izpremenil ali celo opustil, vse to je še zopet stranska stvar. Nazadnje se največkrat prigodi, da taki po drugih „natančno“ ponarejeni panji onim blizo podobni niso. Pri tem se nehote spominjam one dekle, ki jo je gospa poslala, naj ji prinese za 20 h jajec. Dekla je razumela za 40 h; ko je prišla k branjevki, je rekla za 60 h, ta pa je razumela za 80 h. Ker pa jih je imela še ravno za 1 K, je rekla; „No, pa vzemi vse:“ Ko je zdaj dekla prinesla poln jebas jajec domu, se je gospa res lahko začudila!

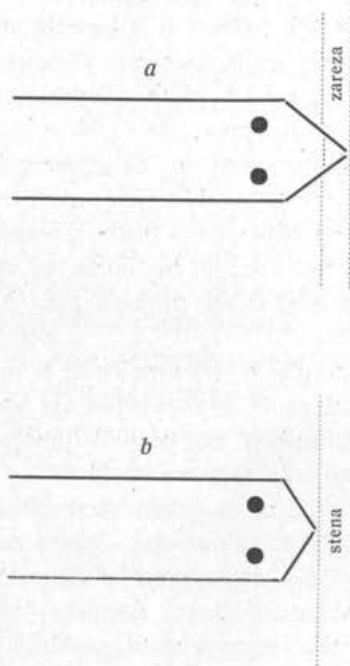
1. Ena največjih napak pri čebelnih panjih je neenakost v meri. Če niso vsi panji (enega sistema) znotraj natančno enako veliki, je delo v njih jako težavno in zamudno. Sati se ne morejo po potrebi predjati iz enega panjů v drugega, ter je marsikatero opravilo celo neizvršljivo.

2. Panjeve stene so večkrat neravne ali se vsled pomanjkljivega dela v teku časa skrivijo. V takih panjih navadno okno slabo zapira, čebele pridejo nazaj za šipo, kjer poginejo. Na ožjih mestih pa se okno pretrdno prime, da se le z veliko težavo odpre. Večkrat, zlasti pri ležečih panjih, so deske obrnjene po dolgosti panjů; ako nimajo zunaj posebnih laštic vdelanih, ki bi jih držale ravno, se stene zbočijo („potegnejo v žleb“) in pri oknu nastanejo zopet velike špranje. Razun tega se deske v suhem vremenu po širokosti skrčijo, v vlažnem pa razširijo, kar povzroča, da panj izpreminja širokost in visokost. Vsled tega se včasih satniki pretrdno držijo, drugokrat pa lahko iz zarez padajo. V panjih s premakljivim izdelkom, morajo biti deske za stene pokončno, t. j. navpik, za dno in pokrov pa povprek.

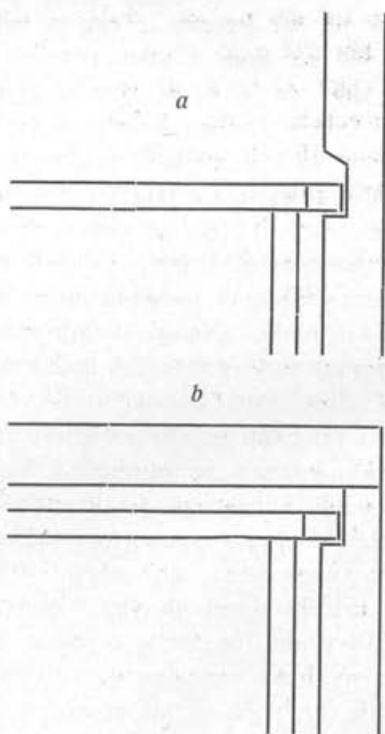
Pogosto imajo panji tudi pretenke stene. Na prostem stoječi panji morajo sploh imeti dvojne stene, da zamorejo kljubovati vremenskim vplivom ter da zadržujejo v zimi prehud mráz, poleti pa presilno vročino. Tudi v čebelnjaku so panji z dvojnimi stenami kaj dobri, vendar se tam dá še drugače pomagati. Vsaj prednja stena bi pa naj bila tudi v čebelnjaku dvojna, ker ravno ta se najtežje zatlači in pred mrázom zavaruje. Sploh pa morajo biti vse stene tako debele in trdne, da panj svojo pravokotno obliko trajno obdrži.

3. Satniki so premnogokrat pomanjkljivi. Zadaj so preveliki, da se tu ali tam stene tiščijo; drugokrat so premajhni, da je med steno in satnikom prevelik prostor. Posamezni deli so večkrat predebeli ali pretenki, preširoki ali preozki itd. Ob straneh satnikov, kakor zgoraj in vmes med prvo in drugo vrsto satnikov, povsod mora biti natančno 6 mm prostora, t. j. toliko, da čebele lahko neprisiljeno skozi pridejo. Ako je ta prostor večji, ga čebele zadelajo s satovjem, vsled česar se izjemanje satov zdatno ovira, ter je mečkanje čebel neizogibno. Če pa je prostor med steno in satnikom pretesen, da čebele ne morejo skozenj, ga zalepijo s smolo; ter se sati še tem težje jemljejo iz panjů. Razun tega so še taki čebelam nepristopni koti

Podoba 1.

Podoba 2.

ugodna zavetja voščenenim veččam, oziroma njih ličinkam (črvom). Torej okolinokol vsakega satnika treba 6 mm prostora, razun ob dnu, kjer se pusti navadno 2—2½ cm, da se drob, mrtve čebele itd. med satovje ne nakopiči.

Posamezni deli satnikov naj bodo natančno 6 mm debeli in 25 mm široki. To je splošno priznано kot normalno, le pri takoimenovanih „širokih“ satnikih mora biti zgornji del debelejši, namreč kakih 12—15 mm.

Nadalje so satniki največkrat preokorni, namreč poprečni konci so ali samo pravokotno odrezani, ali pa le malo obkroženi. Take satnike čebele močno prilepijo in vogli se še upirajo, da jih je le z velikim naporom možno iz zarez iztrgati. Satnikovi poprečni konci se morajo tako prirezati, da pridejo z zarezo, oziroma s steno kolikormoč najmanj v dotiko. To se doseže, če

prirežemo celi konec, kar ga moli črez stranski krak, od obeh strani poševno, tako, da se rezi na koncu zadeneta, t. j. v obliki poševnega kota (glej podoba 1.; *a* zgornji, *b* spodnji poprečni konec satnika). Na ta način zgornji konec celo malo v zarezu tiči, spodnji pa se itak samo z voglom stene dotika, vsled česar zamorejo čebele satnik le prav malo prilepiti. Če so zarezne pravilne in satniki na omenjeni način prirezani, se dajo poslednji enako lahko odzvati iz panjev, ki se odpirajo odzadi, kakor iz onih z obravnavo odzgoraj.

Velika napaka je tudi nepravilna razdalja med satniki. Marsikdo sliši, da morajo satniki biti 1 *cm* vsaksebi, ne briga pa se, ali je tudi širokost satnikovih delov pravilna. Taki nedostatki povzročajo skrivljeno in nepravilno satovje, ker se čebele svoje, od narave odločene mere držijo ter si pomagajo kamor se dá. Da dosežemo pravilno razdaljo satov v vsakem slučaju, moramo meriti satnik z razstojiščem vred. Ako namreč dotični satnikov krak nima predpisane širokosti 25 *mm*, se lahko z razstojiščem pomaga v toliko, da meri vse vkup 35 *mm*, kar je edino pravo.

4. Zarezne, v katerih visijo satniki, so v mnogih panjih nepravilne; največkrat so preozke, tako, da ima v nji komaj satnikovo ušesce prostor. V takih se satniki tako trdno držijo, da se večkrat raztrgajo, predno se dajo iz panjů potegniti. Zarezne morajo biti 6 *mm* globoke in tako široke, da še nad satnikovim konce ostaja 6 *mm* prostora, t. j. pri navadnih satnikih 12 *mm*. Podoba 2. kaže pravilno zarezno v preseku. Zgornje zarezne pa morajo segati do pokrova, ker je nad satnikom le 6 *mm* prostora. (Podoba 2. *a* spodnja zarezna, *b* zarezna tik pokrova.)

5. Nepravilnost okna povzroča tudi mnogo sitnosti. Večkrat je okvir tako debel, da ga imaš dovolj vzdigniti. Tako okno se težko odpira ter v panju semtertje premika, ker se okorni vogli po vseh straneh upirajo. Največkrat pa je še šipa pregloboko vdolana. Šipa naj bo tako vtrjena, da tvori na notranji strani z okvirjem popolnoma ravno ploščo. Ako je globlje, naredijo čebele zadnji sat debelejši, da nepotrební prostor izpolnijo, in potem je, ko drug sat k temu pridenemo, razdalja pretesna, ali se sata celo tiščita. Včasih čebele v tem preširokem prostoru med oknom in zadnjim satom naredijo še nepravilne kosce satov, tako, da se sat celo okna drži.

Nekateri čebelarji imajo v oknu na mesto šipe mrežo, kar je odločno obsojati. Saj čebele same dokazujejo, da jim je to zoperno; zakaj vsako močnejše ljudstvo zalepi mrežo s smolo. Našel sem že panjů, ki so kar celo mrežo zamašili. Mreža namreč povzroča v panju prepah; le poslušajmo, ko odpremo tak panj, zaslišali bomo nenavaden pošum, česar pri panjnih s šipo ni opaziti. Razun tega še lahko vsakovrsten mrčes pride skoz mrežo, kakor večšče, mravlje itd. Pred mnogimi leti sem tudi jaz na priporočilo nekega večjega čebelarja naredil v dva panjů mreže, pa imel sem jih notri samo — dve uri. Ko sem namreč črez nekaj časa šel pogledat dotična panjů, zaslišim pri odpiranju tisti razburjeni šum, ter vidim, kako mravlje prav udobno skoz mrežo semtertje hodijo. Kar v trenutku sem iztrgal mreže ter jih nadomestil s šipami. Če pomislimo, da je mreža še veliko bolj prevodnik gorkote, potem

da se skoz mrežo jako slabo vidi, pač nimamo vzroka s tem čebel nadlegovati. Komur šipe ne sodijo ali jih drugače ne mara, stori bolje, da ima namesto okna samo desko za omejitve prostora.

6. Kaj rado se pripeti, zlasti v starih čebelnjakih, da so panji na eno ali drugo stran nagnjeni. Pri panjih trdnega izdelka je bila to celo navada, da so bili nagnjeni proti žrelu, da se je mokrota laglje izcejala. Pri panjih premakljivega satovja pa seveda to ne velja. Včasih se čebelnjak v teku časa nagne ali pa čebelar sam kot stavitelj ni imel potrebnega orodja (vodne vage), da bi čebelnjak popolnoma vodoravno postavil. Pri sedanji metodi treba tedaj na to strogo paziti, da je podlaga panjev natančno vodoravna, oziroma da panji stojijo popolnoma navpično, sicer čebele naredijo sate iz satnikov vstran, ker one zidajo popolnoma navpično.

Končno opozarjam zlasti začetnike, da se teh in enakih napak že od začetka izogibljejo, ker pozneje jih je navadno težko odstraniti.

=====

V smrtni nevarnosti.

Na petek (slab začetek!) dne 23. oktobra je bilo, ko se mi je po moji in po nerodnosti nekega prebitega paglavca zadržalo v črnilo pomočeno pero v notranjo stran tretjega členka na prstancu desne roke, in sicer s tako silo, da je šla konica do kosti — bolečina do srca — in konica pa od peresa — zalomila se je!

Razumete, gospod urednik, kajne: rjavičasto pero, strupena tinta — pa noter do kosti — grozen položaj! Zastrupljenje mojega dragocenega življenja skoraj neizogibno!

No, kaj sem hotel? Izdril sem si peresno konico, rano z nožičem povečal (korajžo pa imam, kajne!), stiskal sem prst, da bi bil izprešal kolikor mogoče krvi — priteklo pa je le malo sokrvice! — pomislite sokrvice!*) — in nato sem si rano izmil, strah pa iz glave izbil!

Ves dan sem izkušal preživeti v brezskrbnosti: pil sem kozarec čez mero in se igral z najmlajšim sinčkom Mladenom, da mi ni stopal pred oči moj kritični položaj. In res — posrečilo se mi je! Bolečine nisem čutil nikake!

Ponoči sem se nakrat prebudil. Ranjeni prst je bil zatekel, členki tudi, bolečina pa je sezala že do zapestja. Čutil sem, kako mi je stopila smrt pri nohtu v prst in kako mi je stopala od členka do členka po goli kosti, da sem čutil njeno škrebljanje — na čelo pa mi je stopil mrzel pot!

Moj Bog! V teh letih (43 jih imam!) pa že umreti! In stopila mi je vsa moja družinica pred oči: bolehnata žena pa štirje nedorasli otroci! Kaj bo iz njih? Kako lepe nade sem jim sejal v njih srca — in zdaj — pa vse proč!

In znoj me je oblil — pravi mrtvaški znoj — in pričel sem misliti na testament! Vse sem porazdelil — svoje dnevnikove sem namenil Vam, gospod urednik!

*) Morebiti je bilo pri povečanju rane vendarle nekoliko premalo korajže. Op. uredn.

pustim glavo odpiliti, če ni to Črnagoj spisal, o čemer se seveda nisem motil, zakaj v enajstih letih sem si zapomnil kot urednik „Čebelarja“ vse sotrudnike po njih slogu tako dobro, da bi vedel članek prav podpisati tudi, če bi mi ga kateri poslal, pozabivši ga sam podpisati. Ali ni res, prijatelj Martine? Seveda bi bilo to težje, ko bi bilo več dopisovalcev, ali ni jih, žalibog!

Ko sem se bil torej za trdno prepričal, kdo je bil v smrtni nevarnosti, sem bil v prvem trenutku strašno užaljen, češ, jaz ga prosim in prosim naj mi pošlje kaj za „Čebelarja“, on pa gre in pošlje — uredniku „Učit. Tovariša“! In to mi napravi Črnagoj! Moraš vedeti, ljubi čebelar, da sem imel njega izmed vseh tovarišev vedno najraje, dasi imam med njimi mnogo dobrih, prav dobrih prijateljev. V srce se mi je pa prirastel Črnagoj že tisti dan, ko me je on kot dorastel tretjeletnik učiteljišča prvi pozdravil, mene najmanjšega prvoletnika, ko so se vsi drugi namesto mene ženirali moje tedanje Cahevzove postave. Oh, kako sem mu bil hvaležen! Najino prijateljstvo je tedaj že staro nad petindvajset let in je dobro kaljeno, saj mi je tudi on že neštetokrat na nedvoumen način pokazal, da me ima raji kot ščurka v kisli repi, zato ravno me je tako bolel ta njegov prav nič prijateljski čin. „Čaki, čaki! Se ti bom že primerno zahvalil, ko se snideva“ — sem mu v mislih zagrozil — „za prvo potrebo pa Ti pošljem že pismenih levit.“

Toda čudna stvar je srce; ni mi pustilo vsaj malo pozabljati čez morostarja, ampak še meni je očitalo, da krivično sodim o prijatelju. In kar hipoma sem ga videl v duhu, kako je zvečer, ko je njegov Mladèn že davno spančkal, končavši svojo zgornjo žalostnoveselo povest, odložil pero, še malo zazdehal, potem pa na zavitek mehanično napisal „Tovarišev“ naslov, katerih je napravil že na tisoče, ker je bil njegov blagajnik menda petnajst let, namesto „Čebelarjevega“, katerega je napravil zadnjic še pred leti. Nekoliko me je pa vendar motil stavek, v katerem pravi, da pošlje uredniku, če pride ta v enak položaj, panj čebel. Meni bi ga ne bilo treba pošiljati, ker vé, da jih imam sam toliko, da jih prodajam, ali urednik „Tovariša“ jih nima. Vsiljevala se mi je že misel, da morda le ni pomotoma poslal članka „Tovarišu“, vendar sem naposled prišel do zaključka: Kako blaga duša je ta Črnagoj, še panj čebel mi je pripravljen dati v sil! Če je materina ljubezen slepa, naj bo pa še prijateljska, lepa je kljub temu.

Ker sem si bil torej v svesti, da je bil članek „V smrtni nevarnosti“ namenjen „Čebelarju“, sem ga vzel „Tovarišu“ in ga spravil v naše predale po geslu: nazaj cesarju, kar je cesarjevega! Prav pa je, da ga je tudi „Tovariš“ priobčil, saj njegovi čitatelji imajo več opravka z rjavimi jeklenimi peresi kot čebelarji, ki rabijo pri svojih opravilih pri čebelah le ptičja peresa. Če pa pride ta ali oni kdaj v tak smrtnonevaren položaj, kot ga je opisal prijatelj Črnagoj, naj se pozdravi s čebelnim pikom, in namen članka bo dosežen.

Samo Tebi, ljubi Črnagoj, še par besedi. Če boš kdaj zopet kaj podobnega iznašel, kar sega v čebelarstvo in spada, kar je naravno, najprvo v „Čebelarja“, Te prosim, pošlji popis pod pravim naslovom. Ne mislim Te opominjati hvaležnosti, ali spomni se, kako sem Te prosil in rotil: Bodi čebelar! In zdaj so ti čebele že dvakrat rešile življenje — tretje gre rado.

Njim le bodi hvaležen, meni pa pošlji za „Čebelarja“ kar in kadar bo Tvoja volja. Končno Ti čestitam k ozdravitvi. Brez čebel bi že molče trobental „memento mori“, in jaz bi moral ravno takrat, ko sem imel najhujšo influenco, za Tvojim pogrebom. Šel bi, seveda, ali tudi mene bi stalo najbrže mlado življenje — šele 41 jih imam — saj si lahko misliš: influenza, žalost in prehlad — smrt. Ostal bi kar doli v špitalu, ves testament pa bi se glasil: „Poleg prijatelja Črnagoja me položite!“

Ali bi bil zadovoljen, dragi Franjo, da bi se nama napravil v tem prijetnem slučaju, da bi počivala drug poleg drugega*), tale resnični nagrobni napis:

„Tukaj počivata dva čebelarja,
imela sta mnogo čebel,
a malo denarja.“

*) Ne boj se, ne bi Te dramil!

Op. uredn.

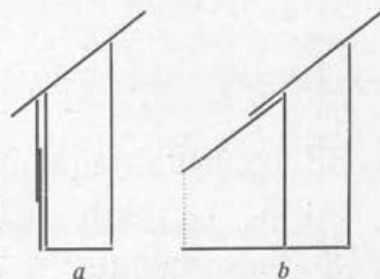
Kako sem postal čebelar.

Lovro G. Konjedič.

(Dalje.)

Tretje leto. Iz tega leta nimam ničesa posebnega omeniti. Iz šestih plemenjakov, ki so mi vsled pravilnega vzimljenja v listju prav dobro obstali, sem imel jeseni 14 kranjskih panjev in 4 s premakljivim delom. Poslednje štiri sem dal napraviti mizarju po svojem načrtu, in sicer sem uporabil satnike Gerstungove mere v podolžni legi, torej mrzla uredba, kakršno v zadnjih letih splošno najbolj priporočajo. Vseh 18 panjev sem odločil za plemenjake, jih pred zimo zopet dobro zapažil z listjem, sam pa sem se čez zimo pripravljal za prihodnjo pomlad.

Četrto leto. V zadnjem članku, ko sem popisal svoje čebelarjenje v drugem letu, sem omenil, da sem postavil mal čebelnjak za silo na samem, pa daleč od doma. Čez poletje tretjega leta sem bil nabavil potrebni les, čez zimo pa sem postavil v neki jami za gramoz, za dober streljaj od doma, nov ličen in obenem praktičen čebelnjak. Spredej je 5 m širok, globok pa samo 1 m. Zadaž so zaklopna vrata; spodnja polovica se odpirajo na spodaj, da so obenem za tla, zgornja polovica pa na zgoraj, da so obenem za podaljšano streho, ki jo podprem s kolom. Na ta način imam samo pol navadnega čebelnjaka, ali še manj kot pol toliko stroškov. Ker je pa ves čebelnjak tako sestavljen, da se lahko brez najmanjše poškodbe zopet razdene, je za slučaj selitve še posebne vrednosti. Za glavno prednost pa smatram to, da imam, ko odprem zadaž oboje vrata, pri raznih opravilih v panjovih popolno dnevno svetlobo, in to pri vseh panjih enako. Iz pridjanih priprostih sličic je videti čebelnjak od strani, ko je *a* zaprt, *b* odprt. Pikičasta črta pomenja kol, ki so ž njim podprta zgornja vrata.

Spomladi sem prestavil čebele v novi čebelnjak. Veselja, ki sem ga imel s čebelnjakom in njega prebivalkami, mi ni mogoče popisati, pravim samo to, da sem bil ognjevit čebelar. Take občutke sem imel, kakor kak srečno zaljubljen mladenič. Vse moje tedanje mišljenje se je vrtelo okrog čebelarstva, in še v sanjah sem imel vedno opraviti s čebelami.

Čeravno je bilo to leto za čebele manj ugodno, sem jih vendar spravil na lepo število 40 panjev, ki so bili povečjem dobri za pleme. Neumnost — pravijo — je draga stvar, ali jaz pravim, da je tudi radovednost včasih draga, in to sem jaz prav drago plačal, kar se iz naslednjega razvidi.

V tistem času se je v raznih nemških čebelarskih časnikih razmotrivalo vprašanje, kakšno prezimovanje je bolje, gorko ali hladno. Da je gorko vzimljenje, zlasti z listjem izborno, tega sem se v dveh letih dobrega prepričal. Ker so pa nekateri trdili, da je za čebele zelo zdravo, če tudi niso zapažene, češ, da so spomladi proti vremenskim neizgodam bolj utrjene, sem bil radoveden in sem se hotel prepričati, če je to res, zakaj če brez dela ravno tak ali še bolji uspeh dosežem, čemu potem ta skrb za zimo? Pustim torej vse panji, kakor so bili, do srede januarja. Šele potem sem jih odel nekoliko s slamo in nekaterimi vrečami. Slučajno je bila zima prav huda, in za vedno sem bil prepričan, da hladno vzimljenje ni pravo, zakaj izmed 40 panjev mi jih je ostalo samo še 9, vse druge mi je vzela zima in griža. Ta izkušnja je bila sicer draga, ali tolažil sem se s tem, da vsaka šola nekaj stane. Če hočem postati kdaj dober čebelar, me ne smejo taki udarci oplašiti, nasprotno, ta bridka izguba me je še bolj razvnela. Ker sem prišel do prepričanja, da sem kljub obilnemu čebelarskemu berilu v čebelarstvu le še primeroma mlad, sem se lotil temeljitejega proučavanja čebelnega življenja.

(Dalje prihodnjič.)

S 53. potovalnega čebelarskega shoda avstrijskih, ogrskih in nemških čebelarjev v Dun. Novem mestu.

Urednik.

(Dalje.)

Priglašena so bila še štiri druga predavanja; tri so odpadla, ker ni bilo predavateljev na shodu, eno pa sem jaz preprečil. Zakaj? Spominjamo se še vsi in ne smemo pozabiti HuĹmekovega članka v majevi številki letošnjega „Čebelarja“ „Še enkrat normalni kranjski panj“; vsaj tisti naj ga dobro ohranijo v spominu, ki čebelarijo na prodajo plemenjakov v kranjskih panjih. Omenjeni članek opozarja na pretečo nevarnost za kupčijo kranjskih čebel po hudi konkurenci koroških čebelarskih trgovcev, ter navaja, kakšno blago naj produciramo, da bo izdržalo to nevarno konkurenco. Povod temu članku je dal gosp. Humeku neki Neunteufel s Koroškega, ki je delal v aprilovi številki dunajskega čebelarskega lista „Bienenvater“ naravnost izborno reklamo

za koroško kupčijo, pri tem pa brezobzirno udrihal po naši. Ravno vsled tega je pri nas letošnjo pomlad kupčija s čebelami tako padla, da so nekateri trgovci raje dano aro pustili pri čebelarjih, ker niso vedeli kam s čebelami. A še bolj uničevalen uspeh za našo kupčijo bi imela Neunteufelnova reklama, ko bi jo priobčil preje, v januarju, ko tuji čebelarji še niso naročili čebel pri naših trgovcih.

Še večji udarec pa je hotel zadati Neuteufel našemu čebelarstvu s tem, da je priglasil za potovalni shod v Dun. Novemestu referat „Mačehovsko ravnanje s koroško čebelo, nje pomen in razpošiljanje“. Nisem se nameraval odzvati povabilu glavnega odbora letošnjega potovalnega shoda, naj prevzamem častni posel presojevalca živih čebel na razstavi, zakaj hvala lepa za čast, dobiti toliko ali toliko ducatov žel pod kožo, ko jih dobim lahko doma, če le ne dam čebelam miru. Pa domače so me že vsaj navajane, in tam so, ker komaj pripeljane, hude kot zlodej, česar sem se imel čast v Ljubnem kot presojevalec prepričati. Ko sem bil pa bral na vsporedu predavanj Neunteufelnovo namero, mi je bila potem dolžnost se shoda udeležiti, ker nekdo se mora vendar zavzeti za našo čebelo. Pri seji glavnega odbora našega društva sem pojasnil zadevo ter izjavil, da sem pripravljen iti na shod v Dun. Novomesto, če se mi dá za vlak in nekaj za cigarete. Pa so me vprašali: koliko? „Hm, morebiti 50 K“ — se mi je poltiho izvilo iz grla, ker tako nerad prosim. Mislil sem: malo reci, pa se ti bo veliko dalo. Ali napačno sem kalkuliral. Samo prijatelj Črnagoj pravi: „Ali boš pa mogel izhajati?“ „Bom moral, če ne boste več dali“. In pri tem je ostalo. Vendar še danes mi je žal, da nisem rekel namesto kron — goldinarjev, ali pa vsaj 80 K. Ali bi pa dejal: „Gospodje, ukrenite sami po svoji previdnosti in velikodušju“. Vem, da bi mi potem dovolili toliko, da bi imel poleg cigaret še nekaj za druge telesne potrebe. Ker pa ni bilo tako, sem pa stvar tako uredil, da bo imel naš Natka namesto letos, drugo leto „nov gvant“.

V prihodnji številki bom povedal, kako sva se pomenila z Neunteufelnom. Pripomnim še, da je imel na čebelnjaku na razstavi v Ljubnem napis „9 Teufel“, po naše „9 hudičev“ = Devethudičnik. Nomen est omen! (Konec prih.)

Iz Novokračine. Odkar berem „Čebelarja“, sem ves goreč za čebele. Dvakrat sem bil tudi na čebelarskem shodu v Ilirski Bistrici in obakrat sem se vrnil bolj navdušen k svojim čebelam. Pretečeno zimo sem napravil prav lepih dvanajst panjev na satnike po Gerstungovem načinu; dvanajst zato,

ker sem imel ravno toliko plemenjakov v kranjskih panjih. Mesca marca sem „prekvartiral“ vse v nove gerstungovce. V akaciji je bilo vse umetno satje, tako v vališču kot v medišču, izdelano, ob lipovem cvetju, ki je letos posebno mnogo dalo, pa je bilo vse do zadnjega koticčka zalito. Sati so bili kot plahi. Tudi na otavi in jesenskem vresju so čebele brale, da se mi je srce smejalo, kadar sem bil pri čebelnjaku. O Malem šmarnu sem začel točiti, ali bil je med tako trd, da sem ga iz vsakega sata komaj eno tretjino dobil. Dozdaj še nisem bral, da bi se vresjev med ne dal točiti, vendar to izkušnjo imam sedaj. Kljub temu sem vsega natočil kakih 120 kg. Med je tako lep, da menda ne more biti lepši, ker ga je največ od akacije in lipe. Menil sem, da bom dobil lepe denarje zanj. Napotil sem se v Reko ga ponujat. V neki lekarni ga cenim po 1 K 80 h kilogram, pa so rekli, da dobijo med po 1 K, nekdo pa mi obljubi samo 90 h. Pa veste kako to? V Reki je neki medar in mi pové, da proda 400 kvintalov medu, vsega po 1 K. Ali njegov med je mastén in cején, in ker je vmes tudi cvetni prah, ni prozoren, kakor moj, ki je kakor solnce. Nikjer nisem napravil kupčije, čeprav sem ga naposled že po 1 K 20 h ponujal. Ker pa ne morem za kratek čas čebelariti in sem imel že precej stroškov s panji, mi povejte, kam naj grem z medom? Prodam ga vseh 120 kg po 1 K 60 h.

Jožef Hrabar.

Dostavek uredništva: Ko bi med naznanili med „Mala naznanila“ v „Čebelarju“, kar smo danes namesto Vas storili, bi med že zdavnej prodali. Kako postopa gosp. Žnideršič v Ilirski Bistrici, Vam je tudi znano, saj je predaval na shodu o tem. Naposled Vam svetujemo, da s tem velečebelarjem stopite v zvezo.

=====

Slovensko čebelarsko društvo za Spodnji Štajer zboruje

dne 28. decembra t. l. ob 11. uri predpoldne

===== **v slovenski šoli v Ormožu** =====

po sledečem vzporedu:

1. Pozdrav.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitve.
5. Predavanje potovalnega učitelja gosp. Jurančiča.
6. Predlogi in nasveti.*)

Vsaka podružnica naj pošlje zastopnike.

K mnogobrojni udeležbi vabi

odbor.

*) Predlogi in nasveti naj se pošljejo najmanj tri dni pred zborom t. č. predsedniku gosp. Kurbusu v Slivnico pri Celju.

=====

Naznanila osrednjega društva.

Uporaba odpadkov v čebelnjaku.

Državna zveza avstrijskih čebelarških društev prosi predsedništvo našega društva, naj se objavi v „Čebelarju“ sledeče naznanilo:

Velecenjeno predsedništvo!

Johann Graf Plater von der Broel, Herrschaftsbesitzer in Gross-Glockersdorf, Station Wigstadt der k. k. Nordbahn, österr. Schlesien (Popolni naslov. — Op. uredn.) je izjavil, da je pripravljen odpadke pri čebelarstvu, n. pr. že iztisnjene voščine (tropine), drob in mel od čiščenja panjev itd. tudi od udov naše zveze odjemati. Po sedanji kalkulaciji utegne te stvari, ki se zdaj kot brez vsake vrednosti zametavajo, plačati za 100 kg kosmate teže za čisto (brutto za netto) 30 K, od vsake postaje, ter se bo pri izplačevanju vpoštevala teža po postajni tehtnici. Našim udom se torej priporoča spravljati vsakršne odpadke pri čebelarstvu. Ker je pa za posamezne čebelarje morebiti nemogoče spraviti večje množine skupaj, bi bilo praktično, jih pošiljati skupno po krajih ali podružnicah graščinskemu upraviteljstvu v Gross-Glockersdorf. Kot najmanjša množina za jednostavno železniško voznino je 25 kg.

S spoštovanjem

Dr. Körbl, predsednik.

Naše opazovalnice.

Poročevalec Anton Žnideršič.

Mesečni pregled: september 1908.

Kraj	Učinek tehtanega panjů									Temperatura			Izletnih dnevov	Dnevov					
	Donos			Upad			Najvišji donos	Dne	Poraba ozir. prebitek	najvišja	najnižja	Srednja mesečna		z dežjem	s snegom	s solncem			z vetrom
	Mesečna tretjina															0	1/2	celi	
	1	2	3	1	2	3													
Ilirska Bistrica	40	—	—	70	130	60	20	1	-220	22	5	12	30	7	—	2	7	21	14
Bitnje pri Boh. Bistrici	182	—	—	100	290	121	65	5	-329	30	3	16	29	5	—	1	8	21	10
Ljubevč pri Idriji	—	—	—	50	20	50	—	—	-120	27	4	15	27	6	—	4	4	22	16
Metlika	30	—	—	75	98	37	20	1	-180	29	6	18	30	5	—	1	19	10	30
Nabrežina	685	130	20	—	20	70	130	4	745	33	15	23 ⁵	30	5	—	1	5	24	17
Podgorje pri Kamniku	50	—	—	125	125	30	30	3	-230	27	3	14 ⁷	29	3	—	1	8	21	17
Struge pri Dobropoljah	35	—	—	90	100	52	30	1	-207	24	0	12	29	4	—	8	6	16	16
Tolmin	—	—	—	230	150	65	—	—	-445	22	3	15	30	6	—	1	6	23	19

Črtica „—“ v koloni „Temperatura“ znači stopinje mraza, v koloni „Poraba ozir. prebitek“ znači porabo.

Iirska Bistrica: Tehtani panj je v letu 1906 sam matico premenjal, ne da bi bil rojil. V mojih orjaških panjih se izkorišča matica do skrajnosti, zaraditega se kmalu izrabi. Zanimivo je, da sta tedaj nekaj časa obe matiči legli, in sem šele jaz odstranil staro, ki je bila vsa oguljena in prav revna. Akoravno pa je bila stara ob času svoje čilosti posebno rodovitna, ni spravila mlada ne lani, ne letos panjů na višek, in to je bil vzrok, da se je letos nad njo izvršila smrtna obsodba. Morda jo je bil oplodil kak manj vreden trot, ali pa je izhajala iz prestare ličinke. Letošnja, ki je vzgojena pod mojim nadzorstvom, nastavila je krasno zalego in pričakujem od nje veliko. V tem mescu se je panjů, ki niso imeli dovolj zalege, krmilo s kristalnim sladkorjem, a tudi onim, ki so imeli dovolj, se je odvzelo tupatam par kilogramov medu ter jim dalo sladkorne raztopnine. Ostane pa čebelam le teža suhega sladkorja, nikakor pa ne več. To sem pri krmljenju s tehtanjem dognal. Ž.

Bitnje: Iz paše pripeljane čebele nimajo zadosti za prezimljenje. Marsikateremu ljudstvu bode treba pomagati. Nekaterim čebelarjem je marsikateri panj lakote poginil pred ajdovo pašo. Vendar pa je prišla res, kakor pravi gospod urednik, „pomoč o pravem času“. Čebelarji tukajšnega okoliša moramo letošnje letino prištevati k slabo-srednjim. Rojev malo, medu pičlo. J. Strgar.

Ljubevč: Za čebele bi bil ta mesec jako ugoden, ako bi bilo kaj paše. Vreme lepo in tudi dovolj gorko. Prihodnjič poročam o stanju naših idrijskih čebelarjev.

St. pl. Premerstein.

Metlika: Takoj v začetku mesca je prenehala ajdova paša, na kar je postajal panj na tehtnici vsak dan lažji. V zadnji tretjini so že pričeli nekateri tukajšnji in sosednji hrvaški čebelarji „trgati“. Pri nas še vedno čebele zažvepljajo, polno in prazno satovje pa tudi čebele stlačijo in to mešanico prodajo trgovcem. Cena je prav sramotna — 64 h za kilogram.

Konrad Barle.

Nabrežina: Zopet so nastopile počitnice za naše čebelce, da se odpočijejo od napornega dela. Jesen prinaša za kmeta kakor tudi za čebelarja plačilo za trud in trpljenje celega leta, ako mu slaba letina računa ne prečrta. Z letošnjim pridelkom se ne moremo posebno bahati, a tudi najslabši ni bil, nekako srednje vrste. Spomladna paša nam je bila vsled dolgo trajne suše popolnoma izostala. V prvi polovici mesca avgusta je obilo deževalo; bil je to pravi blagoslov božji.

Sila.

Podgorje: Ker so bili v septembru večinoma lepi gorki dnevi, pri našale so čebele pridno obnožino. Ljudstva pridejo letos prav močna v zimo, ker so v začetku ajdove paše obilno zalege nastavila. Svoje čebele sem krmil letos s kristalnim sladkorjem za zimo. O prezimovanju bodem poročal. Čebelarsko leto je torej končano. Priznati moramo, da se je v kljub joku in stoku vendar povoljno izteklo. Akoravno je ajdova paša malo časa trajala, postali so panji vendar dobro medeni.

Sallath.

Struge: Za kraje brez jesenske paše je bilo letošnje leto bolj slabo. Plemenjakom je ostalo od spomladanske paše zadostno hrane za zimo: a to le onim, ki niso rojili, izrojencem je bilo treba kak kilogram dodati. Roji so popolnoma suhi. Zaradi boljšega prezimovanja se je dodalo vsakemu plemenjaku 1 kg sladkorja, ker je letošnji med zelo gost.

Jan. Meglen.

Tolmin: Točno z dnem 31. avgusta je prenehal pri nas donos in z dnem 1. septembra pričel upad, in to vsled presuhega vremena. Lansko leto je trajal donos do dne 10. septembra. Tukaj so nekateri čebelarji že „drli“. Jaz sem pa mnenja, da je bolje počakati, da se izleže zalega. O čebelarski letini prihodnjič.

Fr. Kašca.

KRANJSKE PODRUŽNICE.

Podružnica v Kamniku ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 20. decembra t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni pri „Petru“ v Kamniku s sledečim sporedom: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Volitev odbora. 4. Plačevanje udnine. 5. Predlogi in nasveti. Čebelarji, pridite polnoštevilno!
N. Sallath, predsednik.

ŠTAJERSKE PODRUŽNICE.

Čebelarska podružnica v Št. Jurju ob juž. žel. je imela v nedeljo dne 4. oktobra zborovanje, na katerem se je izvolil sledeči odbor: Frančišek Ferlež, predsednik; Sivka Anton, nadučitelj, podpredsednik. Obenem se je sklenilo, da opravlja predsednik blagajniško službo in podpredsednik tajniško. Odbornikom so izvoljeni sledeči čebelarji: Ignacij Čretnik, Podgorje; Janez Oset, Hrušovec; Jernej Zdolšek iz Luterji Ponikve. Upamo, da bode odbor marljivo kot čebela deloval v prid društva in za povzdigo umnega čebelarstva na Spodnjem Štajerskem.

Čebelarska podružnica za Ormož in okolico ima svoj redni občni zbor v nedeljo, 20. decembra ob 11. uri predpoldne v 4. razredu okoliške šole z običajnim vsposedom. Ako ob tej uri ne bode zadostno število članov prisotnih, skliče se tistega dne ob 3. uri popoldne ravno tam občni zbor, ki je v smislu pravil pri vsakem številu prisotnih sklepčen. K obilni udeležbi vabi
odbor.

Listnica uredništva.

Gosp. J. B. v S.: Zakaj list tako dolgo ni izšel? Zato ker urednik razun! treh člankov ni imel dozdej ničesar urediti, sam pa je imel tri tedne influenco, pa hudo, in če ga glava boli, kar je vedno pri tej bolezni, sam tudi ne more pisati. Zdaj, ko je zdrav, je pa list izšel, in decembrska številka bo tudi pravočasno izšla. Le kmalu kaj pošljite in še oni, ki so radi zakasnitve zle volje. — Gosp. M. H. v B. B.: Dobro! Ocena Lakmayerjeve knjige naj pride v prvo številko prihodnjega letnika. — Zdravo!

MALA NAZNANILA.

Pod tem naslovom objavljamo ponudbe članov brezplačno, to pa le **dvakrat v letu.**

Pristen ajdov med, ki je tudi izvrsten pitanec, prodaja po nizki ceni Alojzij Bratina, pošta Križevci, Spod. Štajersko.

Visoke in pritlikave jable in hruške najboljših vrst, raznoletne, po nizki ceni, za jesensko sajenje proda I. Lukman, Šostanj.

120 kg najfinejšega medu proda po 1 K 60 h Jožef Hrabar, Novokračine-Jelšane, Primorsko.

Garantiran **med-pitanec**, 1000 kg, po 1 K 28 h za kg, lepi beli v satovju po 1 K 40 h kg, ima naprodaj kakor vsako leto Mihael Zelnik, Dvorje 9, pošta Cerklje, Gorenjsko.

Iztiskalnico — prešo — navadno, 10 K, **kranjske in druge panji, pločevinaste (plehaste) posode** za 5 kg medu po 30 vin. proda po jako nizki ceni I. N. Babnik, Dravljje pri Ljubljani.

==== Nekdo kupi 50—100 kg ====

voska za likanje parketnih tla.

Ponudbe in cena na „Slovensko čebelarstvo v Ljubljani“.

Garantirano zanesljiv

med - pitanec

5 kg 7 K.

Prodaja:

Iz garantirano čistega voska

umetno safovje

Prodaja:

1 kg 4 K 40 h.

FR. UNGER, Spodnja Šiška pri Ljubljani.

Semena rdeče detelje (inkarnat), esparsete, facelije, ranjak
● ali uročnik (Tannen- oder Wundklee) ●

zelo medunosne cvetlice prodaja

J. KORDIN v Ljubljani.

Čebelariskim društvom in čebelarjem

priporočam

škatljice za razpošiljanje matic po pošti

kakor tudi

lipove remelce za satnike

po najnižji ceni.

Mizarstvo s stroji. **JAKOB ŽUMER** Gorje — Gorenjsko.

Udnina (2 K) in reklamacije naj se pošiljajo upravnštvu „Slovenskega Čebelarja“ v Ljubljani, dopisi in članki za list pa uredniku „Slovenskega Čebelarja“ Fr. Rojnu, nadučitelju v Šmartnem pri Kranju.

Odgovorni urednik Mihael Rožanec. — Lastnik „Slovensko čebelarstvo.“
Tisk J. Blasnika naslednikov v Ljubljani.